

Museo Provincial do Mar

L'octubre del 1969, la Diputació de Lugo va acordar crear el Museu Provincial del Mar a San Cibrao (Cervo), prenent com a base la col·lecció de Francisco Rivera Casás, que va exercir de mestre en aquesta localitat de la Mariña de Lugo del 1934 al 1982, combinant l'activitat a l'escola amb els ensenyaments marítims i pesquers. Des del 1994, l'associació de veïns Cruz da Venta, de San Cibrao, es va encarregar del museu fins que, l'any 2004, la Diputació de Lugo va a tornar a assumir la seva gestió a través de la Xarxa Museística.

El Museu Provincial del Mar, un dels més antics dels dedicats a aquest tema a Galícia, es troba en un edifici que es va construir l'any 1931 per allotjar una Escola Unitària, obra portada a terme gràcies a la donació del matrimoni format per José María Fernández i Manuela Goñi Maiste.

Actualment, el Museu Provincial del Mar de San Cibrao, que des dels seus inicis pretén reflectir la història i la vida marinera de la costa de Lugo mostrant la seva riquesa biològica i etnogràfica, consta fonamentalment de quatre seccions.

La **primera** és un recordatori i un homenatge a l'escola, ús per al qual es va concebre l'edifici que avui allotja el museu. A l'espai contigu, on un motor de vapor simbolitza el cor del museu, es recullen els testimonis gràfics amb què el visitant pot fer un recorregut pel passat mariner de la vila i de la comarca, una passejada per la memòria històrica a través d'una important col·lecció de fotografies aportades pels veïns.

La **segona** té com a fil conductor la fusteria de ribera de San Cibrao i les embarcacions més comunes que van sortir de les seves drassanes, exemplificades en alguns dels models de vaixells exposats, rèpliques a escala de naus que van tenir una especial rellevància en la història d'aquesta vila, com van ser el Paca Gómez, l'Industrial o la goleta Sargadelos (**Seccions 1 i 2**). San Cibrao té una llarga tradició de constructors de vaixells que es remunta al segle XIV. L'impuls definitiu de la construcció naval a la vila va arribar amb el naixement del complex industrial de Sargadelos, a finals del s. XVIII. Arran de l'increment del flux comercial, també va augmentar la demanda de vaixells de cabotatge per al transport de les manufactures i matèries primeres que necessitava aquesta fàbrica. D'aquesta manera, a les drassanes de la vila es van començar a fer embarcacions a vela de gran port per a les rutes més llargues, principalment goletes i bergantins (i variants mixtes de totes dues) i embarcacions amb menys capacitat de càrrega, com ara catxamarines, falutxos o patatxos, per a desplaçaments de menys entitat. Per a la pesca, es feien grans embarcacions de rem, com els "traïñones" o les xalupes, que es feien servir tant per a la caça de la balena com per a la pesca de la sardina.

La introducció del ferro per a la construcció de vaixells de càrrega de més tonatge va coincidir amb el declivi de les fusteries, l'activitat de les quals es va veure reduïda a petites embarcacions de pesca i a la realització de reparacions. Van viure una nova època d'esplendor en la dècada dels 60 del segle XX, amb l'eclosió de la pesca del bonítol.

La secció que porta per títol “L'art de marejar: buscant el nord” agrupa els instruments nàutics, imprescindibles per entendre l'evolució de la navegació i la magnitud de les seves conquestes, a més dels fanals i els llums de posicionament dels vaixells, que serveixen per marcar la situació del vaixell i advertir de les maniobres durant la marxa. Es va reservar un lloc especial per a les peces procedents de rescats submarins, com és el cas de les restes del naufragi de la fragata Magdalena i del bergantí Palomo (aquest últim es va produir a la ria de Viveiro pels volts del 1810).

La **tercera** sala se centra en els oficis de la mar (venedores de peix, xarxaires, corders, etc.) i en les arts i aparells de pesca (dels quals en destaca un vestit d'aigües complet, elaborat de forma tradicional amb lli, així com un “**trañón**”, o **xalupa balenera**, de 3 m d'eslora i aparellat amb dues veles). Inclou també una mostra amb una variada representació de la fauna marina, entre la qual destaca la col·lecció de malacologia (un 70% del total dels fons del museu i on es poden observar nombroses peces agrupades en els cinc principals grups de mol·luscs), així com esquelets sencers o parcials d'animals marins (mandíbules de tauró, espases de peix espasa, esquelets de dofins, etc.), animals dissecats (tortugues), coralls, fòssils, algues, etc.

La quarta sala té com a protagonistes la història de la caça i les restes òssies de les balenes. Es van recollir a les platges de San Cibrao, especialment a la de Cubelas, on es processaven els cetacis caçats entre els segles XVI-XVIII. A començaments de l'última centúria, la caça de la balena a les nostres costes va iniciar el seu declivi, tot i que va rebrotar l'any 1965 quan l'empresa conservera Massó va instal·lar una de les seves factories al Portiño de Morás (Xove). L'empresa va tancar definitivament el 1976, deu anys abans de la declaració de moratòria internacional a la caça comercial de balenes.

Coordenades del Museu Provincial del Mar (datum ETRS89)

UTM: 29 625558 4839244

Geogràfiques: 43°41'44,15"N 7°26'30,78W

Decimals: 43.6955969455 -7.4418833614

Horari d'hivern (d'octubre a maig)

De dimarts a dissabte:

Matins d'11.00 a 14.00 h

Tardes de 16.00 a 19.00 h

Diumenges i festius:

Matins d'11.00 a 14.00 h

Dilluns tancat

Horari d'estiu (de juny a setembre)

De dimarts a dissabte:

Matins d'11.00 a 14.00 h

Tardes de 17.00 a 20.00 h

Diumenges i festius:

Matins d'11.00 a 14.00 h

Dilluns tancat

El museu romandrà tancat els dies 1 de gener (Any nou), 22 de maig (Santa Rita), 24, 25 i 31 de desembre i els dos festius locals que acordi fixar l'Ajuntament de Cervo cada any.

Entrada gratuïta

Contacte

Museo Provincial do Mar

Avenida da Mariña s/n

San Cibrao

27890 Cervo (Lugo)

Tel.: 982 594 572 / museodomar@museolugo.org

www.museolugo.org